

Wprowadzenie, przesłanki do podjęcia badań:

- **dobór odmian jako jeden z najważniejszych elementów agrotechniki w rolnictwie ekologicznym** (*warunek wysokich, stabilnych plonów o pożądanej jakości*);
- **badania nad reakcją odmian zbóż na uprawę w warunkach ekologicznych wskazują na istotne zróżnicowanie w ich plonowaniu;**
- **brak specjalnych programów hodowli roślin dla potrzeb rolnictwa ekologicznego** (*stworzenie jednej odmiany trwa nawet 10 lat i kosztuje ok. 600.000 € w Polsce to koszt rządu 1-3 mln zł*);
- **oferta handlowa dotycząca nasion ekologicznych jest znikoma i absolutnie nie gwarantuje wyboru odpowiedniej odmiany;**
(powszechne wykorzystywanie odstępstwa przy wysiewie nasion konwencjonalnych, nieakceptowanie przez rol. eko. wybranych metod hodowli np. CMS, inżynieria genetyczna).
- **rekomendacje firm hodowlanych nie uwzględniają oceny odmian w warunkach produkcji ekologicznej co utrudnia właściwy wybór i zwiększa ryzyko uprawy;**
- **wykorzystanie postępu hodowlanego w rolnictwie ekologicznym (hodowla odpornościowa, materiał heterogeniczny (Złożone Populacje Krzyżówkowe), odmiany hybrydowe).**
- **nowe regulacje prawne (UE 2018/848), krajowa ustawa o rolnictwie ekologicznym z dn. 29 czerwca 2022 r .**
  - **dopłaty z tytułu zużytego do siewu materiału siewnego wytworzonego w produkcji ekologicznej;**
  - **ekologiczny materiał heterogeniczny.**

Stawki dopłat do ekologicznego materiału siewnego 2022

Stawka dopłaty do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany wynosi:

- 1) 78 zł w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych** lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub strączkowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie wykazu gatunków roślin uprawnych, do których materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany;
- 2) 138 zł w przypadku roślin strączkowych;**
- 3) 420 zł w przypadku ziemniaków.**

Stawki dopłat **20% wyższe** dla materiału siewnego ekologicznego

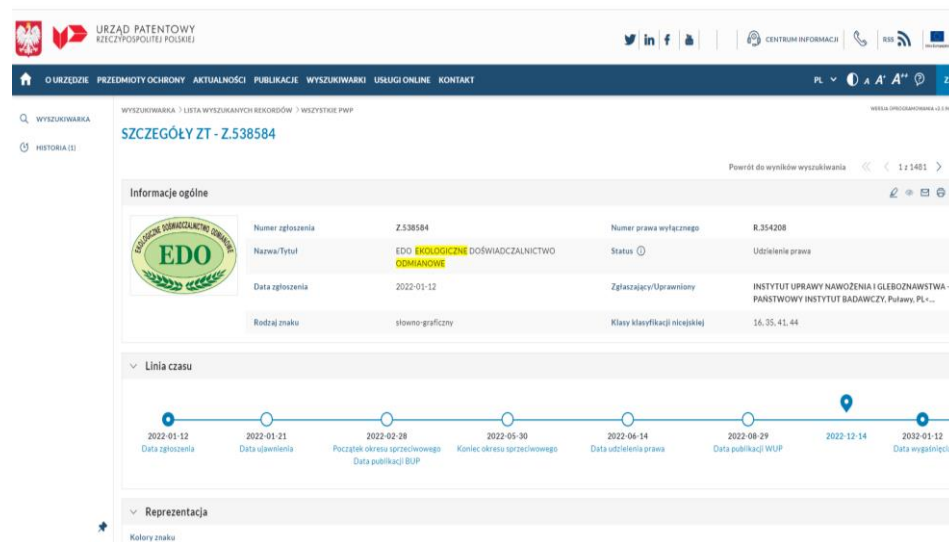
Podstawowym celem prac w ramach zadania 11.0 jest:

- ✓ ocena przydatności do uprawy w ekologicznym systemie produkcji, ważnych z punktu widzenia organizacji produkcji i rynku grup roślin i nowych odmian:
  - zbóż jarych (pszenica, jęczmień, owies)
  - zbóż ozimych (pszenica, żyto, pszenżyto)
  - bobowatych grubonasiennych (łubin wąskolistny, łubin żółty, groch siewny, soja);

- ✓ doskonalenie i rozwój **Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego (EDO)**;

Cel dodatkowy – funkcja demonstracyjna, baza badawcza.

Założenia, oraz organizacja bazy badawczej systemu EDO zostały stworzone we współpracy z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Badania prowadzone wg. założeń i metodyki EDO

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKI

Wyszukiwarka > LISTA WYSZUKANYCH REKORDÓW > WSKAZUJE PVP

SZCZEGÓŁY ZT - Z.538584

Informacje ogólne

Numer zgłoszenia	Z.538584	Numer prawa wyłącznego	R.354208
Nazwa/Tytuł	EDO EKOLOGICZNE DOSWIADCZALNICTWO ODMIANOWE	Status	Udzielone prawa
Data zgłoszenia	2022-01-12	Zgłaszający/Uprawniony	INSTYTUT UPRAWY NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA-PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY, Puławy, PL...
Rodzaj znaku	słowno-graficzny	Klasyfikacji Nicejskiej	16.35.41.44

Linia czasu

- 2022-01-12: Data zgłoszenia
- 2022-01-21: Data ujawnienia
- 2022-02-28: Początek okresu sprzeciwowego / Data publikacji BIUP
- 2022-05-30: Koniec okresu sprzeciwowego
- 2022-06-14: Data udzielenia prawa
- 2022-08-29: Data publikacji WUP
- 2022-12-14: [Marka]
- 2032-01-12: Data wygaśnięcia

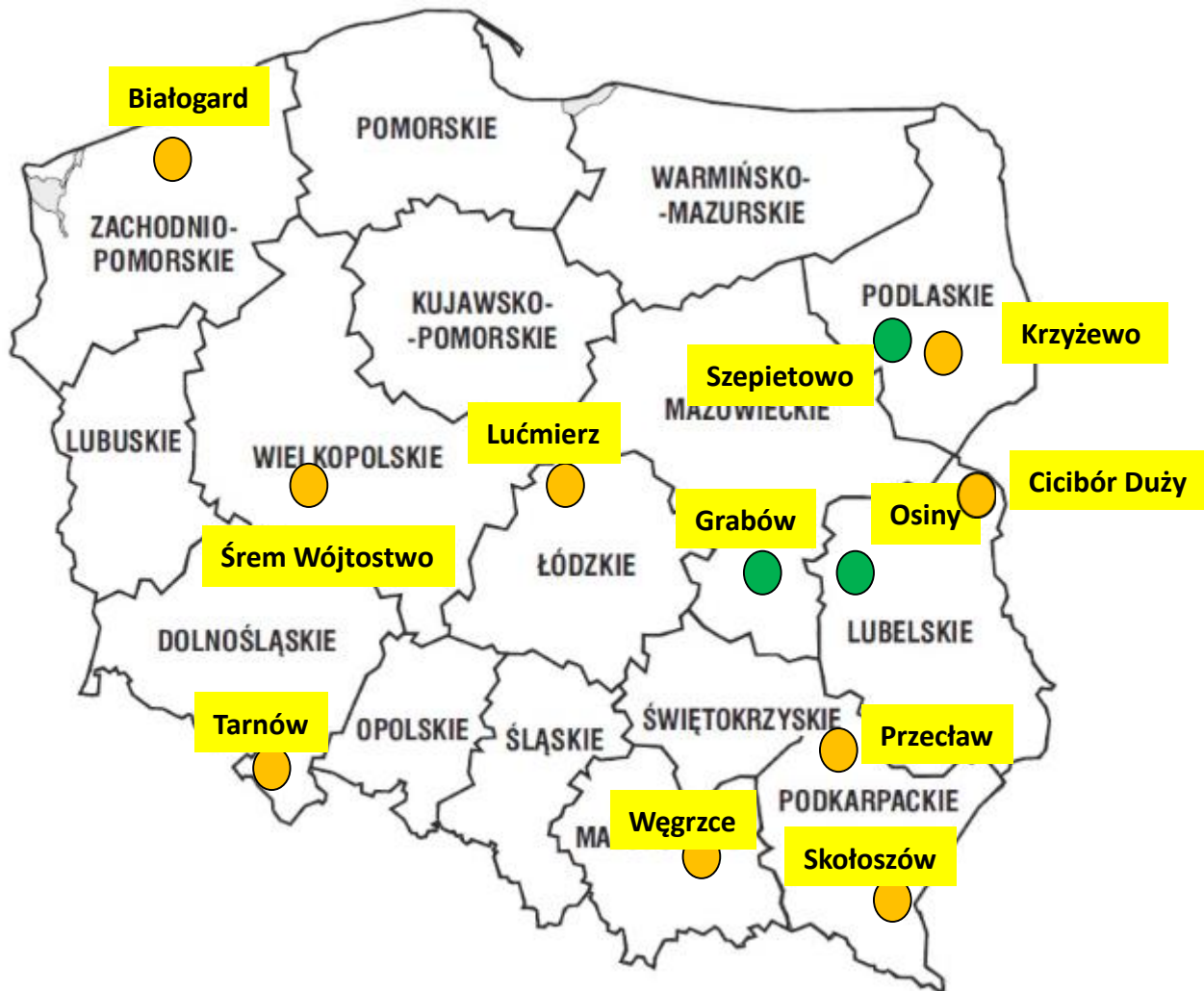
Reprezentacja

Kolory znaku

- Baza badawcza (obiekty doświadczalne eko)
- Metodyka (spójna, cykle 3 letnie)
- Bazy danych gromadzenie informacji
- Opracowanie wyników, upowszechnienie
- Współpraca (COBORU, ODR, uczelnie.....)
- Prawo ochrony znaku, rejestracja w Urzędzie Patentowym

Rozmieszczenie punktów doświadczalnych w ramach sieci Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego (EDO)

Gatunki roślin uprawnych uwzględnione w badaniach EDO (stan uwzględniający Dotację Celową na rok 2022):

- pszenica ozima (16 odmian)
- pszenżyto ozime (12 odmian)
- żyto (12 odmian)
- pszenica jara (11 odmian)
- jęczmień jary (11 odmian)
- owies (11 odmian)
- groch siewny (8 odmian)
- łubin wąskolistny (8 odmian)
- łubin żółty (8 odmian)
- soja (8 odmian)

Liczba doświadczeń – 54

Liczba poletek:

Zboża ozime – 960

Zboża jare – 792

Bobowate grubonasienne - 576

Razem - 2328

Każdy gatunek testowany w 6 miejscowościach: nowe lokalizacje

Krajowy Rejestr Odmian

- pszenica ozima – 118 odmian; pszenica jara – 43; żyto – 61; pszenżyto oz. 46
- łubin wąskolistny – 29; łubin żółty – 9; soja – 32; groch siewny - 30

Niskie plony uzyskiwane w gospodarstwach ekologicznych w kraju wskazują na całkowicie ekstensywny sposób uprawy i niewykorzystanie potencjału produkcyjnego odmian.

Schemat pola doświadczalnego EDO

(możliwość testowania do 25 odmian na każdym z czterech pól)

		Ziemniak/okopowe	Zboże jare	Strączkowe	Zboże ozime			
IV powt.	pole wyrównawcze 60 m	pole wyrównawcze 60 m	pole wyrównawcze 60 m	doświadczenie (pszenżyto ozime i żyto ozime) 60 m	pole wyrównawcze (zboże jare – 2018) 60 m			
	50 m					50 m	50 m	50 m
	III powt.					15 m	15 m	15 m
	II powt.					15 m	15 m	15 m
I powt.	60 m	pole wyrównawcze 60 m	15 m doświadczenie (jęczmień jary i pszenica zw. jara)	15 m doświadczenie (groch siewny)	15 m pole wyrównawcze (zboże jare – 2018)			
	50 m		15 m	15 m	15 m			
Powiezchnia 50 x 120 = 6.000 m ²		50 x 120 = 6.000 m ²		50 x 120 = 6.000 m ²				

Pow. 2-3 ha

Plonowanie odmian żyta – % wzorca, rok 2022 (wzorzec - średnia z wszystkich odmian w danej miejscowości)

Odmiana	Osiny	Chomentowo	Grabów	Krzyżewo	Lućmierz	Śrem W.
ANTONIŃSKIE	85	103	93	96	92	91
DANKOWSKIE AMBER	85	92	98	91	91	94
DANKOWSKIE DRAGON	89	92	96	98	92	95
DANKOWSKIE GRANAT	97	105	88	93	90	95
DANKOWSKIE HADRON	91	82	92	90	90	94
DANKOWSKIE KANTER	97	95	93	92	95	95
DANKOWSKIE TURKUS	92	81	96	89	89	93
HORYZO	89	91	95	93	91	90
KWS JETHRO	134	124	124	120	122	125
KWS TAYO	138	132	126	130	139	120
SM TEMISTO	91	91	93	95	98	99
TUR	112	110	104	113	113	111
Średnio [t*ha⁻¹] 100%	4,69	4,56	6,99	5,35	3,81	6,57

Plonowanie odmian soi rok 2022

Odmiana	Plon nasion (t·ha ⁻¹)			średnio
	Tarnów	Węgrzce	Przeclaw	
Erica	3,69	2,47	3,70	3,29
Adessa	4,11	3,14	4,70	3,98
Abelina	4,36	3,43	5,15	4,31
Ceres PZO	4,23	4,81	5,51	4,85
ES Comandor	4,41	2,96	5,02	4,13
Viola	4,60	3,48	5,09	4,39
Moravians	4,57	3,76	5,27	4,53
Petrina	4,60	3,48	5,10	4,39
Średnio	4,32	3,44	4,94	-

Plonowanie odmian grochu siewnego - rok 2022

Odmiana	Tarnów	Radostowo	Przeclaw	Osiny	Grabów	Szepietowo	średnio
Tarchalska	3,94	4,66	3,73	2,48	3,38	2,66	3,47
Batuta	4,49	5,14	3,66	2,77	3,52	2,51	3,68
Astronaute	4,82	5,27	4,00	2,49	3,32	1,92	3,64
Mandaryn	4,13	4,91	3,57	2,19	3,18	2,17	3,36
Nemo	4,03	4,58	3,98	2,69	2,94	2,73	3,49
Grot	4,78	4,95	3,98	2,65	3,45	2,65	3,74
Kazek	4,52	4,59	4,07	2,81	3,12	2,23	3,55
Mefisto	4,21	4,51	3,71	2,47	3,25	2,00	3,36
Colin	4,19	4,23	3,51	2,38	3,36	1,98	3,27
średnio	4,35	4,76	3,80	2,55	3,28	2,32	-

Analizy jakościowe

Nasiona roślin bobowatych: białko, włókno i tłuszcz

W nasionach pszenicy ozimej i jarej: białko, liczba opadania, gluten mokry, wskaźnik sedymentacji, testu sedymentacji, indeks glutenu, masa hektolitra.

MIERNIKI DLA PODZADANIA W ROKU 2022

Wyszczególnienie	2022
I. Materiały informacyjne broszury, ulotki	4
II. Strona internetowa, aktualizacja synteza wyników, zestawienia	1
III. Publikacje naukowe	1
IV. Seminaria warsztaty, konferencje	1

I. Wydanie 4 broszur/materiałów informacyjnych

(wydawnictwa w trakcie opracowania)

1. Znaczenie doboru odmian w rolnictwie ekologicznym, ogólne założenia i cele Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego
2. Wyniki doświadczeń prowadzonych w ramach EDO ze zbożami ozimymi – rok 2022
3. Wyniki doświadczeń prowadzonych w ramach EDO ze zbożami jarymi – rok 2022
4. Wyniki doświadczeń prowadzonych w ramach EDO z roślinami bobowatymi – rok 2022
5. Wydawnictwa COBORU: Wyniki ekologicznych doświadczeń odmianowych, lata 2018-2021. Rośliny bobowate, zboża ozime, zboża jare.

II. Publikacje naukowe/popularnonaukowe

1. **Jończyk K. Żyto ozime – wskazówki do uprawy ekologicznej.** Wieś Kujawsko – Pomorska, 235, lipiec 2022.
2. **Jończyk K. Agrotechnika ekologicznej uprawy jęczmienia jarego.** Wieś Kujawsko – Pomorska, 2022 (w druku).
3. **Feledyn-Szewczyk B. Dobór odmian zbóż jarych w rolnictwie ekologicznym.** Wieś Kujawsko-Pomorska. Wyd. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, kwiecień 2022, s. 30-32.
4. **Feledyn-Szewczyk B., Jończyk K., Cacak-Pietrzak G., Lenc L. Ocena jakości produktów z systemu ekologicznego na przykładzie ziarna pszenicy jarej i jego przetworów.** VI Konferencja Naukowa z cyklu „Nauka i Praktyka – Rolnictwo różne spojrzenia” pt. „Rola nauk rolniczych we wdrażaniu koncepcji zrównoważonego systemu żywnościowego – od pola do stołu”, 7-8 czerwca 2022 r. Streszczenie wyników badań zamieszczone w Księżce abstraktów, Wyd. Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie, s. 21.
5. **Księżak J, Kaźmierczak J., Antoniak M., Ocena efektów produkcyjnych odmian grochu uprawianych w systemie ekologicznym.** Konf. nauk. Rośliny bobowate w rolnictwie zrównoważonym, Wrocław 7–10 września 2022, e-ISBN: 978-83-7717-380-0, DOI: 10.30825/4.9.202236-38

IV. Seminaria warsztaty, konferencje

Rolnictwo ekologiczne w świetle strategii Zielonego Ładu

21 czerwca 2022 r.

11:00 – 15:00

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Różańcu
Różaniec Pierwszy 94, 23-420 Tarnogród

Od 10:00 rejestracja uczestników

Program

- 11:00 – 11:15 Powitanie gości (IUNG – PIB)
- 11:15 – 11:45 Rolnictwo ekologiczne na rozdrożu.
Dr hab. Jarosław Stalenga, IUNG-PIB Puławy
- 11:45 – 12:15 Czy gospodarstwa ekologiczne potrzebują dywersyfikacji?
Dr Paweł Radzikowski, IUNG-PIB Puławy
- 12.15-12.45 - Przerwa kawowa
- 12.45-13.15 Ekologiczne Doświadczalnictwo Odmianowe – dobór odmian jako sposób na zwiększenie produkcji i poprawę jakości w gospodarstwie ekologicznym
Dr hab. Krzysztof Jończyk IUNG-PIB Puławy
- 13.15-13.45 Dostępność i rynek ekologicznego materiału nasiennego warzyw w Polsce.
Marcin Moczulski, BEJO ZADEN Polska
- 13.45-14.00 Dyskusja
- 14.00-15.00 - Obiad

Zapewniamy materiały

Prosimy przesłać **formularz** rejestracyjny na adres ekologia@iung.pulawy.pl
do 31 maja 2022 r.

Sekretariat konferencji tel.: 81 47 86 822

Liczba miejsc jest ograniczona.

Koszty zakwaterowania, wyżywienia (prosimy zgłaszać preferencje dietetyczne) i wyjazdów terenowych pokrywa organizator, koszty dojazdu do Różańca pokrywa uczestnik konferencji we własnym zakresie.

Komunikaty prasowe

ROŚLINY ZWIERZĘTA MASZYNY FINANSE I PRAWO BIZNES FAKTY CENY AGROSFERA OZE

gieldarolna.pl

Mapa ASF Forum Newsletter Prenumerata Konferencje Farmer po godzinach

FARMER.PL - PRACOWNIA ROŚLINNA

EDO – Ekologiczne Doświadczalnictwo Odmianowe

Katarzyna Miszurek
01-07-2022, 10:30

Podziel się

Badania prowadzone w ramach EDO, obejmują głównie zboża i bobowate, Fot.MF

Odpowiedni dobór odmian to praktycznie 80% całości kształtowanego plonu, a w przypadku produkcji ekologicznej ten efekt końcowy często nie zadowala. W celu poprawy plonowania i większej dostępności odmian ekologicznych, powstało Ekologiczne Doświadczalnictwo Odmianowe.

ZOBACZ TAKŻE

OKOPOWE
Jaki poziom polaryzacji buraka cukrowego w sezonie 2022/23?

Czytaj, 14:22 • K. Miszurek

WISZCZKA **OKOPOWE**
Będzie wezwanie do oceny skutków projektu rozporządzenia dotyczącego redukcji stosowania...

Czytaj, 12:00 • M. Tyskie

FAKTY
Poznaj tematy konferencji Kierunek Innowacja w Barczynie 10 stycznia

Czytaj, 12:07 • farmer.pl

LEGALNA **FAKTY**
Restrukturyzacja Kampo-Fruit – prawnik wyjaśnia zasady układu z wierzycielami

Czytaj, 9:55 • B. Tomczyk

WISZCZKA **OKOPOWE**
Głifosat zatwierdzony na rok. Na jakich zasadach? Jest rozporządzenie w tej sprawie

Czytaj, 9:22 • A. Kaban

ANALIZA I KOMENTARZ
Poprawa nastrojów na światowych rynkach zbóż

Czytaj, 5:38 • P. Białkowski

WISZCZKA
Jak sprawdziło się sorgo na kiszonkę? Odwiedzamy gospodarstwo w woj. kujawsko-...

Czytaj, 5:15 • M. Sacha

WISZCZKA

Zredukuj węgiel.
Zwiększ swój zysk.

Zjazd i seminarium nt. Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego, Zakład Doświadczalny Oceny Odmian - Śrem Wójtostwo

Działania promujące ideę i wyniki Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego:

- Jończyk K. Feledyn – Szewczyk B. **Przeprowadzenia warsztatów terenowych w ramach studiów podyplomowych** dla doradców w zakresie Rolnictwa ekologicznego . Wykorzystanie obiektów doświadczalnych założonych w ramach EDO, ZD IUNG – PIB Kępa gospodarstwo Osiny, 29.05, 11.06. 2022 r.
- Jończyk K. **wyłoszenie referatu pt.: Znaczenie doboru odmian w rolnictwie ekologicznym na przykładzie wyników Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego**” w trakcie konferencji pt.: „Rola nauk rolniczych we wdrażaniu koncepcji zrównoważonego systemu żywnościowego „OD POLA DO STOŁ” organizowanej w Chełmie w dniach 7-8 czerwca 2022 r. przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Chełmie oraz Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB w Puławach;
- Jończyk K. **wyłoszenie referatu pt.: Dobór odmian jako istotny element poprawy produktywności i jakości produktów w rolnictwie ekologicznym**” w trakcie konferencji pt.: Praktyczne wykorzystanie wyników badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego”, organizator CDR Brwinów o/Radom, 08-09 czerwca 2022 r.
- **Warsztaty polowe** organizowane w ramach Otwartych DNI – IUNG – PIB, warsztaty skierowane do studentów SGGW;
- Jończyk K. **wyłoszenie referatu** w trakcie Pierwszego Pokazu Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego - ZDOO COBORU Śrem Wójtostwo, 23 czerwca 2022 r. ;
- W ramach **współpracy z KPODR w Minikowie**, wykorzystując wyniki EDO, przygotowano cykl materiałów informacyjnych nt. ekologicznej uprawy zbóż, gryki, łubinu wąskolistnego.
- Feledyn-Szewczyk B.: **Ocena jakości produktów z systemu ekologicznego na przykładzie ziarna pszenicy jarej i jego przetworów**. Referat na VI Konferencji Naukowej z cyklu „Nauka i Praktyka – Rolnictwo różne spojrzenia” pt. „Rola nauk rolniczych we wdrażaniu koncepcji zrównoważonego systemu żywnościowego – od pola do stołu”. 7-8 czerwca 2022 r., Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie, referat.

Działania promujące cd.

Projekt: Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych w zakresie rolnictwa ekologicznego

Tematy demonstracji – projekt DEMONSTRACJE EKO - 2021 wersja II - 16.08.2021

Zboża:

1. Agrotechnika pszenicy w gospodarstwie ekologicznym.
2. Agrotechnika żyta w gospodarstwie ekologicznym.
3. Agrotechnika pszenżyta w gospodarstwie ekologicznym.
4. Agrotechnika jęczmienia jarego w gospodarstwie ekologicznym.
5. Agrotechnika owsa w gospodarstwie ekologicznym.
6. Uprawa mieszanek zbożowych międzygatunkowych i mieszanin odmian.
7. Zboża jako element zmianowania i jego rola w organizacji produkcji roślinnej gospodarstw ekologicznych.
8. Dobór odmian zbóż jarych
9. Dobór odmian zbóż ozimych
10. Mechaniczne zwalczanie chwastów w zbożach z wykorzystaniem brony chwastownika
11. Uprawa odmian tzw. „zbóż dawnych”: płaskurka, samopsza, orkisz
12. Produkcja nasienna zbóż w gospodarstwie ekologicznym
13. Ochrona zbóż jako zespół kompleksowych działań agrotechnicznych i zabiegów z wykorzystaniem dopuszczonych do stosowania preparatów

Opiekunowie naukowci tematów:

1. Beata Feledyn-Szewczyk (bszewczyk@iung.pulawy.pl), tel. 081 4786 803 – 4,5,8 10
2. Krzysztof Jończyk ([kionczyk@iung.pulawy.pl](mailto:kjionczyk@iung.pulawy.pl)) tel. 081 4786 807 – 1, 2, 3, 9
3. Paweł Radzikowski(pradzickowski@iung.pulawy.pl) tel. 081 4786 820 – 7, 13
4. Jarosław Stalenga (stalenga@iung.pulawy.pl) tel. 081 4786 808 – 6, 11, 12

Dziękuję za uwagę

*Koordynator badań prowadzonych w ramach EDO w IUNG – PIB Puławy
Dr hab. Krzysztof Jończyk
kjonczyk@iung.pulawy.pl*